

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20503 - Gestió del Patrimoni Cultural / 10
Titulació	Doble titulació: grau d'Economia i grau de Turisme (Pla 2015) - Primer curs Doble titulació: grau d'Administració d'Empreses i grau de Turisme - Primer curs Doble titulació: grau d'Economia i grau de Turisme - Primer curs Grau de Turisme - Primer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Jaume Andreu Galmés jaume.andreu@uib.es	10:00	11:00	Dimecres	01/09/2019	31/07/2020	BB07/ Ramon Llull

Contextualització

L'assignatura de Gestió del Patrimoni Cultural constitueix una assignatura de formació introductòria, bàsica i general, dins la titulació de Turisme, i així comprèn un coneixement bàsic, introductori i general. Proporciona uns coneixements bàsics sobre el patrimoni cultural i la seva gestió, especialment com a recurs i servei turístic. En aquest sentit se donen a conèixer les característiques fonamentals dels grans cicles culturals i artístics del món occidental, així com dels propis de les Illes Balears. Se fa una aproximació als instruments de gestió patrimonial (tutela, conservació, difusió, etc.), per comprendre el valor del patrimoni en el seu ús social, i particularment, en connexió amb el turisme cultural. Igualment, se proporcionen els instruments per a l'anàlisi i disseny de projectes de turisme cultural.

Cal tenir present que aquesta assignatura és obligatòria dins el mòdul de Recursos i productes Turístics, on està relacionada, d'una manera o altra, amb la majoria d'assignatures que formen part del mòdul, com és el cas de Recursos territorials, Turisme sostenible, Planificació i avaluació dels espais turístics o Turisme responsable, i, molt especialment, amb l'assignatura de Itineraris culturals i naturals.

Requisits

Ja que se tracta d'una assignatura de formació bàsica, no hi ha requisits previs.

Competències

Guia docent

Específiques

- * CE-5. Demostrar un coneixement global de les distintes formes que prenen els espais turístics a nivell mundial, així com ser capaços d'analitzar los distints factors que han intervingut en la seva configuració.
- * CE-3. Reconèixer las formes en que l'organització social i territorial de les societats influeix en les modalitats turístiques, les formes de desenvolupament de les estacions turístiques i en els impactes que l'activitat turística provoca sobre el medi natural i humà dels territoris en que se desenvolupa.
- * CE-10. Aplicar conceptes, tècniques i coneixements de les distintes àrees científiques par a solucionar problemes, propiciar el desenvolupament, crear riquesa i millorar la qualitat de vida de les persones (tant turistes com residents) a través de la planificació sectorial pública i privada, l'ordenació del territori, la prevenció de riscos, la conservació i les polítiques de sostenibilitat i igualtat, sempre cercant la qualitat de vida i de l'experiència turística.

Genèriques

- * CG-4: Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions de cuallsevol dels camps temàtics relacionats amb el turisme a un públic tant especialitzat como no especialitzat.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

- Bloc 1. Patrimoni Cultural i Patrimoni Històrico-artístic
 - 1-Introducció al Patrimoni Cultural.
- Bloc 1. Patrimoni Cultural i Patrimoni Històrico-artístic
 - 2-Definició i classificació
- Bloc 1. Patrimoni Cultural i Patrimoni Històrico-artístic.
 - 3- Evolució del concepte al llarg de la història.
- Bloc 2. Patrimoni Històrico-artístic
 - 4- L'art: concepte i llenguatge
- Bloc 2. Patrimoni Històrico-artístic
 - 5-L'art de la Prehistòria i de les grans civilitzacions de l'Antiguitat
- Bloc 2. Patrimoni Històrico-artístic
 - 6- L'art medieval
- Bloc 2. Patrimoni Històrico-artístic
 - 7-L'art modern i contemporani
- Bloc 3. La gestió dels béns culturals
 - 8. Els agents implicats en la gestió: Recursos bàsics del patrimoni i la seva posada en valor.
- Bloc 3. La gestió dels béns culturals
 - 9- Tutela i normativa sobre Patrimoni Cultural
- Bloc 3. La gestió dels béns culturals

Guia docent

10- Recerca, documentació i registre dels fons patrimonials

Bloc 3. La gestió dels béns culturals

11-La conservació del patrimoni cultural

Bloc 3. La gestió dels béns culturals

12-La difusió: interpretació, presentació i comunicació del patrimoni

Bloc 4. Relacions entre turisme i patrimoni cultural

13- Les bases i fonaments per a una relació equilibrada entre turisme i patrimoni: Turisme i desenvolupament sostenible.

Bloc 4. Relacions entre turisme i patrimoni cultural

14-Gestió turística del patrimoni cultural

Bloc 4. Relacions entre turisme i patrimoni cultural

15- Itineraris culturals i rutes turístico-culturals

Metodologia docent

ITINERARI A

S'estableixen per a l'alumne les activitats de treball presencial i no presencial que es detallen a continuació.

ITINERARI B

Els alumnes repetidors que hagin aprovat les pràctiques (exposició oral) en cursos anteriors, poden optar a l'itinerari B. Consisteix únicament en la realització dels dos examens escrits (parcial i final).

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu, el professor establirà els fonaments teòrics, així com l'exemplificació pràctica dels temes que comprenen la matèria. A més, se donarà informació, per a cada tema, sobre el mètode de treball aconsellable i el material didàctic que haurà d'utilitzar l'alumnat per preparar de forma autònoma els continguts. Les classes teòriques un total de 43 hores.	43
Classes pràctiques	Pràctiques presencials	Grup mitjà (M)	Al llarg del semestre se realitzaran dues sortides pràctiques per visitar espais patrimonials de la nostra Illa, amb la finalitat de veure "in situ" exemples dels continguts teòrics tractats a classe. La visita anirà guiada pel professor, amb la possibilitat que es pugui comptar amb l'ajut de personal proporcionat pel centre visitat.	4
Avaluació	Examen parcial	Grup gran (G)	Es realitzarà un examen parcial a la meitat del semestre (Veure cronograma), aquest se podrà recuperar en el període d'avaluació extraordinària. Aquesta prova permetrà valorar si l'alumne coneix i sap aplicar els continguts de la matèria. L'examen tindrà una durada d'una hora.	1
Avaluació	Exposicions orals en grup	Grup mitjà (M)	Per desenvolupar l'activitat de l'exposició oral en grup, els estudiants s'hauran d'organitzar en grups. La primera setmana	11

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			de classe hi haurà una sessió (d'una hora) on s'explicaran les característiques i el procediment de la prova, formarà els gups i elegirà la data i el contingut que tractarà cada un, sempre baix la supervisió del professor. El tema s'elidirà sobre exemples pràctics del contingut de l'assignatura. Cada grup haurà de fer inicialment una tutoria amb el professor (uns 20 minuts), on aquest els orientarà i els proporcionarà informació i material didàctic per poder desenvolupar l'activitat. Les exposicions duraran uns 15 minuts per grup; se desenvoluparan al llarg de diferents sessions d'una hora.	
Avaluació	Examen final	Grup gran (G)	Es realitzarà un examen final en el període d'avaluació complementària, aquest se podrà recuperar en el període d'avaluació extraordinària. Aquesta prova permetrà valorar si l'alumne coneix i sap aplicar els continguts de la matèria. L'examen tindrà una durada d'una hora.	1

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació dels temes	Després de l'exposició per part del professor a les classes magistrals l'alumne haurà d'aprofundir amb la matèria. per facilitar aquesta tasca se li proporcionaran les referències per consultar en cada cas.	65
Estudi i treball autònom en grup	Preparació de les exposicions orals	A partir de la segona setmana del semestre, un cop constituïts els grups, elegit el tema i la data d'exposició, i feta la tutoria, els alumnes prepararan l'exposició. Per a tal preparació són obligades: la visita a l'espai o centre elegit, la resolució de les qüestions proposades, així com la preparació d'un power point per a desenvolupar l'exposició a classe. En cada cas se seguiran les directrius acordades amb el professor. Cada grup tindrà el material didàctic específic i l'assessorament del professor per preparar l'exposició.	25

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

ITINERARI A

Guia docent

En relació a les competències, continguts i metodologia docent proposats per l'assignatura, s'estableixen tres procediments d'avaluació que l'alumne ha de realitzar obligatòriament:

- Prova oral: exposició oral en grup.
- Examen parcial.
- Examen final.

L'alumne haurà de realitzar obligatòriament tots els procediments avaluatius que s'acaben d'indicar per poder aprovar l'assignatura. Per poder aprovar l'assignatura, la nota de l'examen parcial i la nota del final han de ser de 4 o més, sobre 10, i la nota mitja que resulti de les dues ha de ser de 5 o més. Si se superen aquestes notes dels dos examens i la seva mitja, llavors la nota final s'obté de la suma ponderada de totes les proves, inclosa la nota de participació. Per aprovar l'assignatura, la nota final resultant ha de ser de 5 o més, sobre 10. En el cas que no se superi la nota mínima establerta pels dos examens, o per un dels dos, o per la seva mitja, no se podrà aprovar l'assignatura, i la nota que se posarà serà la nota mitja dels dos examens i si aquesta supera el 5, la nota final serà de 4'5.

En relació al tipus o caràcter de la prova, la prova oral és *No Recuperable*, mentre que l'examen parcial i l'examen final són *Recuperables* en el període d'avaluació extraordinària establert. Només se podrà recuperar la prova oral en cas de que aquesta no s'hagi fet pels motius justificats establerts (malaltia de l'alumne, competició esportiva d'èlit, citació judicial o defunció de familiar directe).

En quan al percentatge de cada un dels procediments avaluatius respecte a la qualificació final, la prova oral suposa un 30%, la participació i comportament a les tutories, visites i a classe un 10 %, l'examen parcial un 30% i l'examen final un 30%.

ITINERARI B

Els alumnes que s'acullin a aquest itinerari seran avaluats únicament dels dos examens escrits (el parcial i el final). La nota final de l'assignatura serà la nota mitja dels dos examens. Cada un dels dos examens suposa un 50% de la nota final. Per poder aprovar l'assignatura, la nota mínima de cada examen ha de ser de 4, i la mitja dels dos ha de ser de 5 o més. Si la nota d'un dels examens no arriba al 4 i fent la mitja amb l'altre examen, se supera 5, la nota final serà de 4'5. No se comptabilitza per a la nota final la nota de les pràctiques (exposició oral i participació) fetes en un curs anterior.

Els dos examens són recuperables en el període de recuperació extraordinària.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Pràctiques presencials

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Al llarg del semestre se realitzaran dues sortides pràctiques per visitar espais patrimonials de la nostra Illa, amb la finalitat de veure "in situ" exemples dels continguts teòrics tractats a classe. La visita anirà guiada pel professor, amb la possibilitat que es pugui comptar amb l'ajut de personal proporcionat pel centre visitat.
Criteris d'avaluació	Implicació i participació activa de l'alumne a classe, tutories, i durant les visites.
Percentatge de la qualificació final:	10% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final:	0% per a l'itinerari B

Examen parcial

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen parcial a la meitat del semestre (Veure cronograma), aquest se podrà recuperar en el període d'avaluació extraordinària. Aquesta prova permetrà valorar si l'alumne coneix i sap aplicar els continguts de la matèria. L'examen tindrà una durada d'una hora.
Criteris d'avaluació	Exactitud i adequació de les respostes en relació a les preguntes sobre la matèria i continguts teòrics i pràctics de l'assignatura. Domini del vocabulari bàsic. Claretat i ordre en l'exposició de les respostes.
Percentatge de la qualificació final:	30% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 4
Percentatge de la qualificació final:	50% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 4

Exposicions orals en grup

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Per desenvolupar l'activitat de l'exposició oral en grup, els estudiants s'hauran d'organitzar en grups. La primera setmana de classe hi haurà una sessió (d'una hora) on s'explicaran les característiques i el procediment de la prova, formarà els grups i elegirà la data i el contingut que tractarà cada un, sempre baix la supervisió del professor. El tema s'elidirà sobre exemples pràctics del contingut de l'assignatura. Cada grup haurà de fer inicialment una tutoria amb el professor (uns 20 minuts), on aquest els orientarà i els proporcionarà informació i material didàctic per poder desenvolupar l'activitat. Les exposicions duraran uns 15 minuts per grup; se desenvoluparan al llarg de diferents sessions d'una hora.
Criteris d'avaluació	Adequació a la metodologia docent. Equilibri en la participació de tots els membres del grup. Eficàcia del format de presentació per millorar la comprensió de la matèria. Adequació del ritme de l'exposició. Claretat de l'exposició per a la comprensió de la matèria. Grau de preparació de la matèria per fer l'exposició. Domini del vocabulari bàsic.
Percentatge de la qualificació final:	10% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final:	0% per a l'itinerari B

Guia docent

Examen final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen final en el període d'avaluació complementària, aquest se podrà recuperar en el període d'avaluació extraordinària. Aquesta prova permetrà valorar si l'alumne coneix i sap aplicar els continguts de la matèria. L'examen tindrà una durada d'una hora.
Criteris d'avaluació	Exactitud i adequació de les respostes en relació a les preguntes sobre la matèria i continguts teòrics i pràctics de l'assignatura. Domini del vocabulari bàsic. Claretat i ordre en l'exposició de les respostes.

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 4

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 4

Preparació de les exposicions orals

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	A partir de la segona setmana del semestre, un cop constituïts els grups, elegit el tema i la data d'exposició, i feta la tutoria, els alumnes prepararan l'exposició. Per a tal preparació són obligades: la visita a l'espai o centre elegit, la resolució de les qüestions proposades, així com la preparació d'un power point per a desenvolupar l'exposició a classe. En cada cas se seguiran les directrius acordades amb el professor. Cada grup tindrà el material didàctic específic i l'assessorament del professor per preparar l'exposició.
Criteris d'avaluació	Adequació a la metodologia docent

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

;

A part de la bibliografia bàsica i complementària, que se detalla, hi pot haver altra documentació complementària, així com enllaços a internet i altres recursos se detallaran a principis o al llarg del curs.

Bibliografia bàsica

ANGULO, D.: Historia del arte (2 vols.) Ed. EISA, Madrid, 1971.
BALLART, J. I JUAN, J.: Gestión del patrimonio Cultural, Ed. Ariel, Barcelona, 2001.
MAROTO, J.: Historia de l'Art, Ed. Casals, Barcelona, 2009.
MARTÍN GONZÁLEZ, J.J.: Historia del Arte (2 vols). Ed Gredos, Madrid, 1982.
QUEROL, M.A.: Manual de Gestión de patrimonio Cultural. Akal, Madrid, 2010.
TUGORES, F. PLANAS, R.: Introducción al patrimonio cultural, Ed. TRea Gijón, 2006.

Bibliografia complementària

ALONSO FERNÁNDEZ, L: Introducción a la nueva museología, Alianza, Madrid, 2003.
AA V V: Guía del patrimonio. Rerocorridos culturales de las Islas Baleares (2 vols.). El día del Mundo, Palma, 1995-1997.
BELLIDO GANT, M.L.: Difusión del Patrimonio Cultural y Nuevas Tecnologías, Universidad Internacional de Andalucía. Sevilla, 2008.
HERNÁNDEZ, F.: El patrimonio cultural: la memoria recuperada, Trea, Gijón, 2002.

Guia docent

GONZÁLEZ VARAS, I.: conservación de Bienes Culturales. Cátedra, Madrid, 2001.
LUCENA, M.: Palma. Gua d'arquitectura, COAB, palma, 1996.
LUCIE-SMITH, E.: Diccionario de Términos artísticos, Ediciones Destino, Barcelona, 1997.
MORALES, A.J.: Patrimonio histórico.artístico. Historia 16, Madrid, 1996.
MORALES MIRANDA, J.: Guía práctica para la interpretación del patrimonio, Junta de Andalucía, Consejería de Cultura, Sevilla, 1998.
SERRA, S, i altres: Els museus de les Illes Balears, I. d'E. B., Palma, 2009.
TRIADÓ, J. R. ET ALT.: Història de l'Art, Vicens Vives, Barcelona, 2009.
VALERO, G.: Itineraris pel centre hisòric de Palma. Ajuntament de Palma, 1993.

Altres recursos

<http://www.arqueotur.org/index.html>
<http://www.arsvirtual.com/index.jsp>
<http://www.ciudadespatrimonio.org/default.aspx>
<http://www.hispanianostra.es/>
<http://www.icom-ce.org/>
<http://www.interpretaciondelpatrimonio.com.htm>
<http://www.mcu.es/patrimonio/index.html>

